

העלון לאברכי כולל, בני הישיבות ולכל לומדי התורה

האיחוד בהידוד

המאחד בקרבו חידודים ותשובות בהלכה ובאגדה

פרשת תזריע - תשע"א ג' קס"ג גליון שנה חמישה

לע"נ ר' שמעון יהודה בן הגה"צ ר' אברהם יעקב (זיידל) עפשטיין זצוקלה"ה

כתב חידה

עקב הוראה נענשתי,
והוראה נלמדת מנשיאתי.

בספר האחד נכתבתי,
ובראשון אף כתבתי.

לשמחה מרובה אמי זכתה,
ולאחריה רוב יגון ותוגה.

מי אני?
רמז: דמות הקשורה לפרשה

תכונות-הקשר בין הדמות לפרשה הוא בהזכרתה או ברמיזה בפרשה או בפרש"י

מענינא דירתא

מולד חודש ניסן
יום ראשון
בשעה 12:44.8
בצהריים

בברכת הלל דר"ח,
מנהגינו שמברך כל
אחד לעצמו, ויש
שנהגו לצאת מברכת
הש"ץ (עי' ערוה"ש
תכ"ב ס"ח).

איזה עוד נפק"מ
להלכה יש בין
המנהגים.

דבר תורה

"...זאת תורת הילדת לזכר או לנקבה. ואם לא תמצא ידה די שה ולקחה שתי תרים או שני בני יונה אחד לעלה ואחד לחטאת וכפר עליה כהן וטהרה". וקרא"ב ז' ח'.

פעמים רבות כתוב בתורה 'זאת תורת', ובדרך כלל הוא או בתחילת פרשה, כגון (ו' ז'), "זאת תורת המנחה..." שנכתב בתחילת פרשת המנחה, וכהנה דבות. או בסיום הפרשה, כגון (י"א מ'), "זאת תורת הבהמה והעוף..." שנכתב בסיומה של פרשת החיות הטהורות והטמאות והשרצים. שונה הוא 'זאת תורת' שנכתב בפרשתינו, "...זאת תורת הילדת...", שהוא באמצע פרשת היולדת, לאחר הלכות הקרבן לעשירה, ולפני הלכות הקרבן לעניה.

ואין לומר שלאחר הלכות קרבן עשיר זה סיום הפרשה והלכות קרבן עני הם כפרשה חדשה ונפרדת, שהרי בפרשת מצרע (י"ד ל"ב), כתבה התורה 'זאת תורת', רק לאחר שנכתבו פרשת מצרע עשיר ודל, "זאת תורת אשר בו נגע צרעת אשר לא תשיג ידו בטהרתו".

הנצי"ב בהעמק דבר מביא את הגמ' בכריתות ט' ב', שדרשו מהפסוק 'זאת תורת הילדת', ש'תורת' הוא בלשון רבים, ללמדינו, שעל כל לידה ולידה (שלאחר מלאה), מחויבים בקרבן נפרד. והביא ב'הרחב דבר' שם, שהקשו הראשונים מאד אדיתא שם ח' א' במשנה, "מעשה שעמדו קנין בירושלים בדינן זהב, אמר רשב"ג, המעון הזה לא אלן הלילה עד שיהיה בדינרים. בסוף נכנס לב"ד ולמד, האשה שיש עליה ח' לידות ודאות, ח' זיבות ודאות, מביאה קרבן אחד ואוכלת בזבחים, ואין השאר עליה חובות, ועמדו קנין ביום ההוא ברבעתים", היאך יכל רשב"ג להורות כן נגד דרשה מפורשת, ונגד ההלכה (עי' מה שביארו דבריו, רש"י ותוס' שם, ורשב"ם ומה"ב קס"ו ב', רמב"ם ורואב"ד וכסף משנה ולחם משנה בפ"א מהל' מוספי כפרה, ועוד).

ומביא הנצי"ב שם בשם בנו הרה"ג מ' חיים ברלין נ"י, ליישב קושיית הראשונים, בקושיה בה הבאנו בריש הדברים, מדוע נאמר 'זאת תורת הילדת', לאחר פרשת יולדת עשירה ולפני יולדת עניה. זאת משום שפסוק זה נדרש בכריתות ט' ב', שמה שנאמר 'תורת', בלשון רבים, ללמד שיוולדת צריכה להביא קרבנות רבים, קרבן נפרד על כל לידה, ובמדויק נאמר פסוק זה לאחר קרבן עשירה ולפני קרבן עניה, שכל חיידוש זה שיוולדת צריכה להביא קרבן על כל לידה ולידה, הוא רק בפרשת יולדת עשירה, אבל ביולדת עניה, שם לא נאמר 'תורת', ולא התחדש בה דין זה, לכך יכל רשב"ג לחפש את דינו ביולדת עניות, שיכולות להביא קן אחד על חמשה לידות (ועיי"ש שביאר מדוע דרש רשב"ג כן רק לאחר שנתייקרו הקנין, ולא קודם לכן).

ומצאנו עוד ב' דרכים נוספים בביאור השאלה בפרשתינו, מדוע נכתב 'זאת תורת הילדת', לאחר דיני יולדת עשירה, ולפני יולדת עניה, הגאון ר' אהרן רוטר שליט"א בספרו 'שערי אהרן', כתב שנראה לו ליישב, שהתורה כותבת לנו את ההווה והמצוי, שהיות ועיקר קרבן יולדת לא בא על חטא, אלא כהודיה לה' על שזכו ללידה, ועל כן בדרך כלל המציאות היא שה' גם נתן ליולדת די פרנסתה בכדי שתוכל להביא קרבן עשירות, וכדרך שאמרנו 'מאן דיהיב חיי היב מזוני', נמצא שפרשת קרבן יולדת מסיימת בדיני יולדת עשירה, ומדוייק מה שנכתב במקום זה הלשון המשמש בסיום פרשה, 'זאת תורת הילדת', ורק לאחר מכן כותבת לנו התורה את דיניה של היולדת העניה, שהיא 'יוצא מן הכלל'. משא"כ בפרשת קרבן המצורע, בה נכתב 'זאת תורת' בסיום קרבנות המצורע, שבא בעוון לשוה"ר ועוד, ועל עוונות אלו כבר אמרו חז"ל בתענית ז' ב', שהגשמים נעצרים, ובעקבות כך יש רעב ויוקר גדול ורבים באים ליד עניות, נמצא שהמצוי הוא מצורע עני ואביון, לכך נאמר 'זאת תורת' לאחר קרבן העני.

ומוסיף וכותב, שהדברים מדוייקים בפסוק שכתוב, "זאת תורת אשר בו נגע צרעת אשר לא תשיג ידו בטהרתו", ולא כתוב "אם לא תשיג ידו", אלא זה חלק מהבטחת התורה אודות מדברי לשוה"ר, שידם אף לא תשיג לדמי קרבן עשיר, אלא בקושי ליד קרבן עני ואביון.

בספר 'בני יוסף' כתב לבאר, שהנה כל החילוק בין עשיר ועני בקרבנותיהם, הוא רק בזמן שהבית עמד בקדושתו ותפארתו, שאדם היה מביא את קרבנו ומתכפר לו, אבל בימינו, שלרוב צערינו ויגונינו, חרב בית קדשינו ותפארתינו, אדם לומד פרשת הקרבן ומתכפר לו וזאת על"פ מה שלמדנו חז"ל בדרשת הפסוק (הושע י"ד ג'), "קחו עמכם דברים ושבו אל ה' אמרו אליו כל תשא עון וקח טוב ונשלמה פרים שפתינו", כדאיתא במד"ר י"ח כ"א, תנחומא צו' י', אחרי' י' ועוד הרבה, נמצא, שבימינו אין שום חילוק בין עשיר לעני, אלא העני כעשיר יכולים ללמוד פרשת קרבן עשיר ולהתכפר בו.

ודבר זה מרומז במה שכתבה התורה 'זאת תורת הילדת' מיד לאחר קרבן יולדת עשירה, שהיסוד של 'זאת תורת', שניתן ללמוד תורת הקרבן במקום להקריבו, הוא בפרשת יולדת עשירה, שדי לבעל היולדת והיולדת שילמדו יחדיו פרשת יולדת עשירה, ואינם צריכים ללמוד גם פרשת יולדת עניה.

לחכימא ברמיזא

בתוס' בפסחים (ג' ב' ד"ה מאליה) מבואר, שיושבי חז"ל פטורים מקרבן פסח.

לפי"ז יש צורך ליישב עובדא באדם גדול מסוים.

התדע מיהו ?

ואם תדע באיזה עיר נעשה נס לאחים שעלו לרגל, תגלה מיהו.

בבין חידות

איזו הלכה שנתקנה משום סכנה, יש להקפיד ב'ליל שימורים' יותר מבשאר ימות השנה.

מעשה רב

ב'ליל הסדר' הלך ראובן עם בניו ומשפחתו לבית אביו, לזכותו במצוות 'למען תספר באזני בנך וכן בנך את אשר התעללתי במצרים', ובשעת יציאתו רק סגר את דלת הבית אך לא נעלה. כשחזר לאחר סיום 'עריכת הסדר' וגילה ש'אורחים בלתי קרואים' סירו בביתו ואף נטלו כמה מחפציו וביניהם כלי כסף שערכן רב, בשלוות נפש הפטיר באמירת 'כפרת עוונות', והודה לה' שלא אירע גרוע מכך.

כשראה שאף בחדרו נגעה ידם, ומגירתו היתה הפוכה על תכולתה, עגמה נפשו עד מאד, זאת מפני שהיה מונח בה סכום כסף גדול של לוי, שביקש בערב י"ט להפקידו בגמ"ח השכונתי, וכשנודע לו ששמעון גבאי הגמ"ח כבר יצא מביתו, ביקש לוי להשאירו אצל ראובן, ואף קיבל את הסכמתו של שמעון על כך.

במוצאי י"ט סיפר ראובן לשמעון את שאירע, ושמעון אמר לו, שכמדומה שאין לו מה לדאוג, היות והיה שומר חינוס שפטור מגניבה ואבידה. ראובן לא קיבל את הדברים, וטענתו שהיתה זו פשיעה מבחינתו שהוא לא נעל את דלת ביתו.

ברם שמעון בשלו, אמנם בכל ימות השנה דין פושע למי שלא נועל דלת ביתו והוא חייב אף בגנבה, אך היות ואצלך היה זה בליל פסח שהוא 'ליל שימורים', אשר על כן נחשב הדבר ששמרת כדרך השומרים, וכמו שאת ממונך השארת כך, גם לגבי ממון אחרים אינך נחשב כפושע בזה.

השאלה היא, הצדק עם מי ?

מענינא דסדרא

י"א ששבעת ימי המשתה של חתן, אינם מדאורייתא, וי"א דרך יום א' מדאורייתא (עי' שו"ת רשב"א ח"א קנ"ה, רא"ש כתובות פ"א ס"ה).

היכן לכאורה מוכח בפרשתינו, שכל ז' ימי המשתה, הם מן התורה.

© כל הזכויות שמורות ל'איחוד בחידו' ולרבים הנוחבים - מודיעין עילית - ארץ ישראל

סיפור ושאלה בציטו?

כדי לידע ולהכיר מהו דרגת יראת החטא של אדם, יש צורך להכירו זמן רב, וגם אז, לא ברור שינתן לדעת הכל. כך אנשים גדולים ויכולים להכיר אדם ביראה הפוחה, והרושג האם הוא קרוב לבוראו או רחוק ממנו. בודאי שקשה מאוד לידע ולהכיר את דרגת רמת יראת השמים של קבוצה וקהילה, במיוחד אם נפגשו באקראי או לזמן קצר, אבל לפעמים ישנם סימנים המגלים רבות על מה שמסתתרת בתוכי הלבבות, שאף אנשים שטובים יכולים להתבונן בהם.

הבא לבית נכנסת ורואה ששכל עת ושעה מפטפטים שם, ואין אפילו מי שיגיד שתיקו, זה הרבה יותר מנסתם אודות אופי המתפללים בו. גם שעת הגעת רוב המתפללים לבית הכנסת מגלה דבר, וכן הלחץ בו נמצאים בתפילה, שכל ניסוח מוטע של חזון, זוכה מידי לדפיקות וקריאות 'ויוווו' רבות, מגלה טעם ניכר אודות אשיותם.

השני והשלישי של הציבור אודות דברים שנעשו, ואף מתייחסים לדבר, מגלה יותר את אשך לבבם. לא ראי אלו המוחים במחללי השבת, המזעזעים ששיתופם עמם, ומותוהים על טובות הנאה ברוב כבדי להנעם מקשרי מסחר עמם, כראי אלו הרואים כל רע וחסרון במוחים, ומחפשים בכל דרך ללמד זכות על הפושעים. ולא ראי אלו המונעים עצמם ממועגים והחוסכים מפיחם כבדי לתרום לצדקה או לרכוש לזכר אחרונם נאה ומנהדר, כראי אלו הרואים בעידון ובענינו טרחה וטובות, כדי שיהיה לצדקה קדישה? גוף גדול ויפה תלפל בו, ומלבד כמה פירוטת שמסליכים לצדקה למצוות, עניינם ערה כלל דבר שבקדושה, וכן על זה הדרך עוד הרבה.

המראה של קהילות 'עדות המזרח', שעלו לארץ הקודש בשנים לאחר פרוץ המדינה, כאשר כולכם צורת יהודי, שומרי תורה ומצוות, ידיעים חלקים נרחבים בתורה שבכתב ובע"פ, ורשיתם וגדולתם חולקים בראשם וספרי התורה בידיהם, וכשאף הגיעו לאדמת הקודש, מנעו ועד זקן ושטחטחו ארצה ושקעו את עפרה, גילה הרבה על יראת השמים שמבטעת בהם עמוק שורשיהם, הכבוד רב שהיה בליבם לכל דבר שבקדושה ולכל תלמיד חכם, ואפילו לצורבים, ויגלה יותר ממתניים על דרגתם המיוחדת.

במיוחד ניכרו אלו קהילות טובות ולמדינה, ביחס לארבע רבנים שהגיעו לא ידעו אלו ממדינות אחרות, בהם כאלו שלא היה להם צורת יהודים ואף לא בעני כלל אלו יהודי, ופגשו שלא שמרו תורה ומצוות, ובודאי שלא עסקו בתורה הקדושה.

לפעמים הרב, שזמן הרשע מהעיר בו ששטל בארץ הקודש, הציב לעצמו יעד ומטרה שלא יזכר חיליה שם 'ו', ועל כן הוא השקיעו כוחות רבים להעביר את אותם הקהילות קדושות ונלאות על ידעם ודעתם. נתקם מהם את הדרך העציר, ולהשבית מהם שבת ותורה, וללמדם את חוקי הגויים ותועבותיהם.

השב הראשון במלאכה נראה זו, היה למנוע את המשך חיי הקהילה הידוי, כך שלא רק הקשר ההדוק שהיה להם עם רבותיהם יפסק, עוד "ויעול" הדבר, שכיחיהם יקשה עליהם, לעמוד בסביבות עלייהם ושיבשו מהר, מאשר אם גורו יחידו, מלבד מה שהשפעת רבותיהם עליהם, עוד יוכלו לעזור אחד לחבירו, בבחינת איש את רעהו ועיוורו ולאחיו יאמר חזק.

לאחר שאנשי הקהילה פזרו בכמה ערים וקמונות שונים, החל המאבק על נפש הילדים, שהשליטן הכריחם לעמוד לבתי ספר שבתה העליוני אותם בכל דבר אסור, ובראש בראשונתם ששלחו על ניווק הפגנתם ההוריים על ילדיהם, ולקריאת תגר על מצוות כיבוד אב ואם, כך נתנו להעביר את האור הצעיר מדרך התורה והמצוות, במאד מים חיים, אל מקום ציה וצלמונות, שכל באייה לא ישובו.

השלב של פירוד הקהילות מיד עם בואם, היה הקושי הראשון בו הנתנו בני קהילת העיר אולגה', דרומית ל'יונג'אצ' שבמרוקו. הדבר קשה ויותר ויותר על קיר ורוחה, לא היו צד באפשרות שיהיה בידי לעלות לארץ הקודש. לא קיבלו אבותיהם שנובו, ואף לא בתיהם המבאים לטוב, לדבר הקשה שבערו, כל זה היה כדאי ורואי כבדי זכות למצוא גדולה וחשובה זו. אך הצעד המחייב להתחלק, היה קשה עליהם מנשוא.

זה מה שאנשי התחלק, רצו וחפצו. לשבור אותם שבר על שבר כבדי שלא יאבקו יותר מדי על נפשות ילדיהם מפני השבר בו הם שבורים. תוך זמן קצר היה עליהם להתחלק ולעלות על משאיתם כבדי ליעם כל אחד למקומו, כאשר כל משפחה לקחה מאת הרבנים והקונים את ספר התורה שהיה להם מדרות קודמים, וכך מתוך כאב ורגון רב נפרדו ונסעו אל העתיד הבחתי ידוע.

משפחה פזר נעים שישה במשאית יחד עם שלושה משפחות נוספות, מצאה את עצמה לאחר שעות ארוכות של נסיעה, בלשונה גדולה של פחונים ועזרים, איש עם בצפון הארץ, שיהיה ממקומת בטח על ידי שטן, ובכל אחד מהפחונים הגוררים משפחה אחת.

זו חגיגה בני נעים, דרו ראשונה משפחתיים, שביחודי מתיחוק בספר התורה העתיק שכתב על ידי זקנו וראש משפחתו, הדיקת בני יעקב בו נעמו צד זכר וצד לרבה, ובידו השמאלית החזיק בחבילה בה היה כמעט כל רכשו, למעט חבילה אחת נוספת שיהיה ביד רעייתו. אחריו ירדו שלשת המשפחות הנוספות עם טפם ומטלטלותיהם.

לאחר כמה שעות קיבלה כל משפחה פחון אחד לרשותה, בו היו 'מיטות סכנות' של מספר הילדים הגדולים שלהם, כאשר במקום או עליהם להתגורר המה ולידיהם. 'זו חגיגה הנית את הספר תורה במקום מכובד בפחון שניתן לו, והלך לתור את בני כנסת בו, ניח את ספר התורה למשמרת, שיקראו בתורה וישתמשו בו.

ככל שחישף 'זו חגיגה בה רחבי שכונת הפחונים, הוא לא מצא אפילו בית נכנסת אחד. ועוד לפני שדאג לצרכיו, פנה למנהלי המקום ושאל וביקש אודות בית נכנסת בשכונה. מנהלי המקום שהמטרה של העברת התיבה על ידעם ודעתם עמדה נגד עיניהם, דחוהו בזבו הצדדים ש כאן לא יקום בית נכנסת, והוסיפו להחירו, שכל בקשה בעניני דת, תגורר בעקבותיה צרות וצרות, ולמשפחתו ולכל שאר שכניו.

לא איש כ' חגיגה כיגע מאויימת ברבנים. הגיעו עד באותו ערב הוא עבר מפחון לפחון והקולק קהילתי ברבים אודות החוצפה הנוראה שבאוהו על חתימה מונוים מהנהל מקום לתפילה. ומלחרת עם שחר התאספו עשרות רבות מן משרדי ההנהלה, שהם מתעלמים מכל הצרות האישיית שלהם, ורק דורשים שיתנו להם בית נכנסת.

כשראו מנהלי המקום שחסרון כל הכנסת גורם להמחמות, הם הקצו את אחד מהפחונים השבורים בצדקה השכונה למטרת בית נכנסת. עוד באותו

היום הם כבר התחרטו על כך, כשראו היאך רבים מבני השכונה באים לתפילות, וכל הרחבה הסמוכה לפחון מלאה במתפללים, ואף עשירות נשארו לאחר התפילה לשמעת לעשות תורה.

בימים שלאחר מכן החל המאבק על נפש הילדים. מנהלי העבודה התנו את האפשרות לעבוד ולהתפרנס, במסדית הילדים לבתי ספר חילוניים, או חילוניים למחצה, כאשר שבלע הראשון רוב ורובם של בני השכונה התנגדו לדבר והעדיפו להשאר רבנים. הרעה היה מחירי לזכר האפשרות לשעות לדאוג עולם.

ככל שזרעו הימים והרעב התגבר בין אלו שלא כרעו למולך ולא הקריבו את ילדיהם, החלו ירדיים להשבר, ובעבר רב שלחו את ילדיהם לבתי הספר שמהלי המקום חפצו ודרשו. ולא עברו יותר מחמה חודשים, עד שרבים מהתושבים לא עמדו בקשיים הרבים ובסביבות הרעים והמרים של הרעב והמחסור, ובעבר רב נכנעו לרדישותיהם של מנהלי העבודה, ושלחו את בניהם לבתי הספר החילוניים.

באותה שנה הודו 'זו חגיגה' על שמעו ממנו פרי טען עד לימים אלו, באומרו, שאילו היה לו ילדים, לא ברור שהיה מצליח לעמוד בנסיון. והיטיף לבקש לפתוח לה' שיפקד אותנו בדבר שיועה רוחמים, 'וארע' חזיא וקושיא ולא יפסוק לו' ויכולו מפתגמי דאורייתא', ואף על האחרים התפלל, שיזכו לרוב נחת מכל יוצאי חלציהם, שיצילו לעמוד בסביבות הקשים שה' מגנס לדעת אם ישמרו תורתו וחקיו.

כך בודדים מים היה אלו שהצליחו לעבור את הניסיון הקשה הזה, ולא נכנעו למים זמניים שעמדו לטבעו בהם, ובחסד 'זו עליהם הצליחו בקושי רב להחזיק מעמד, ושלחו את בניהם למוסדות חינוך, שיחנכו אותם לתורה ויראת שמים.

וכך אותה תקופה התפרנס 'זו חגיגה' בעבודות הקודש של שחיטה. בבוקר השבת היה נוסע לעבוד משטחה סמוכה, ומזכה את הרבים לאכול משטחה מהודרת על ידי שוחט ירא שמים, ואת שעות הצהרים היה מנצל לעסק התורה ועמלה, כשהוא אף מוסר שקיעותם בהלכה ואגדה לשכניו בבית השכונתו שנהוקם בבוטחו.

במשך הזמן בנו 'שכונתם' גדולים, בנינו עניק את אירוכים עם עשרות דירות קטנות, במבואות הערים הקיימות, והחלו להכריז את יושבי הפחונים אל עבר ה'שכונתם'. 'זו חגיגה' ושכניו קיבלו זכות לרכוש דירה באחת השכונות שבינו בחצור שבגליל.

שמחתם היה רבה, הם זוכים לקנות בת בארץ הקודש, לעבור אל משכן קבץ. באותו יום ש' חגיגה עבר אל משכנו החדש, והוא העביר עמו את חברי תורה המהדר שברשותו אל בית הכנסת 'אלהינו הגבאי' שבשכונתו, וכפי מנהגם, כשהוא אף עורבו באילו ימים בשנה הוא יזכה שישתמשו בציבור בספר התורה שלו.

פחות משנה לאחר ש' חגיגה הגיע להתגורר בחצור, נתקיים בו 'משנה מקום משבת מדי', ובחגים מרובים הוא וביתו זכו להפקד בדבר שיועה ורוחמים בלידת מדי, כשהם נשמתם ושמתו כל קרוביהם, שכניהם וירידיהם הרבים.

למרות המרחק שהיה מבינו של 'זו חגיגה לבית הכנסת השכונת, תמיד היה 'זו חגיגה' מהקשרה ראשונים בלית הכנסת, ואף מאחרוני המומדים. בר בית הכנסת, הרב מלך בוגלו לשיבת א"ת, עסקת עד מואד, וכיבדו בדבר גדול ופעמים רבות אף אמר לאחרים שיש ללמוד מהנהגותיה הטובות והמיוחדות של 'זו חגיגה'.

לאחר כמה שנים טובות, כשבנו הקטן של 'זו חגיגה גדל, רצה אף הוא לבוא להתמלא בבית הכנסת, ומפאת המרחק הגדול לבית נעמן ממנו, נוסח חשבון שיעלו ללמוד ולהתגורר בסביבות לבית הכנסת. סיבה נוספת היתה לו, שרצה שבינו יעמוד קול הרינה והתפילה, של קהילות הקדושה שגם שביבתם בינו ויכלו לישעו קול ואיש', שגדלו על קהילת הקדושה והטרה, ויספגו אורה קדושה זו אל קרבם, שבודאי תסייע בעדם בימי חייהם.

בידיק קצרה אודות המקומות הסמוכים לבית הכנסת גילה, כי רק בית אחד מתאים יהיה. זהו ביתו של רחמים סוסיס, שמפאת זקנותו פעמים רבות התגורר בסביבות, בבית בנו, הגבאי מסור מן ח'ליפה, ששימש כד ימנו של הרב, וניחל את בית הכנסת ביד רמה, באופן מכובד ונאה.

הפרש רב היה בין מחירי דירתו של 'זו חגיגה שבאופן, לבין בית הפרטי של רחמים, אבל היה שווה לה' חגיגה התאמתם עבור זה, לקחת משכנתא נוספת, הלך בשביל לרכוש קדושה וטהרה בביתו.

רחמים לא הסכים להמרות את ביתו, אלא רק להכשירו לתקופה. לאחר מחשבת החליט 'זו חגיגה, שגם אודות, כי כדאי עבורו, שכל רחמיים בא ביתו, שיכיר לאחרים את ביתו, כך שיצטרך להוסיף קרוב חודש רק את הפרש בין השכירותיו.

תוך זמן קצר עבר 'זו חגיגה' להתגורר בביתו של רחמים, ולמרות הפרש הרב אודות היה צריך לשלם בכל חודש, הוא התענע והמומוג מהמגורים בסביבות לבית הכנסת, כאשר קול הרנה והתפילה שמעת בו מידיו יום ביזמו ומידי שבת בשבתה.

מן ח'ליפה הגבאי הסור של בית הכנסת, רצה יפה את מעשהו של 'זו חגיגה, שמשלם כל חודש סכום נכבד כבדי להיות קרוב לקדושה, ועל כן חשב בדעתו להוסיף בכל שבת ושבת בעת 'פתיחת ההיכל', ברכה מיוחדת של 'זו חגיגה ומשפחתו.

דברי הוהיף 'פ' וקתליה 'ש"ט א', שבעת פתיחת דלתות ההיכל הוצאת רבנים תורה', ופתיחה שיער שמים של רחמים, הוא הטעם לקביעת התפילה הנוראה 'ברוך שמה', שמבקשים ומתחננים שבעה זו. אצל בני עדות המזרח זהו מעמד חזק וחשוב עד מאוד, 'פתיחת ההיכל' מנרכת במתיי הגבוה ביותר מכל המצוות, ובעת הפתיחה, מבקצים ובאים כל המתפללים ועומדים על יד ההיכל, והגבאי או הרב נעמד ומברך את הציבור ואת החוללים ואת כל החוקים לישועה ולברכה.

שעת פתיחת ההיכל נמשכת זמן רב, שבתות רגילות נמשך רק כרבע או כשליש שעה, אבל בימים טובים ומימי נוראים, 'זו יכול למשך אפילו עד שעה ויותר, שמזכרים את כל המתפללים ששמותיהם ושמות בני משפחותיהם, ובמיוחד את המתנדבים לשמור מצוות, כאשר כן אותה הית ועומדים הציבור בסמוך להיכל ועונים 'אמן' על התפילות הברכות שנאמרים.

באותה השבת, לאחר מעמד ארוך של ברכות ותפילות, כשכבר עמדו

אזכור אל בני המשפחה אייזך הפרזה מקם פרז'.

הוציא את הספר תורה מההיכל, לפתע ביקש 'זו חגיגה' שיוציאו את הספר תורה שלו, למרות שבשבת זו התורנות לו היה שלו. 'זו חגיגה' נימק את בקשתו, שברעיונים אלו הוא התמנעו לרעו ראה את זקנו הצדיק והקדוש שכבת את הספר, כשהוא מבקש את ממונו.

מי לא יחשוב לדבר על חלומות, במיוחד כשהוא משמור על צדיק כה גדול וחשוב, ועל כן באותו יום הוציא את הספר תורה של 'זו חגיגה, כאשר מן ח'ליפה הגבאי הסור דאג לפנות את בעל הספר רשע שהיו חלוצי החגיגה, שיוציאוהו נגדו זה ביום אחד.

לא עברו יותר משבועיים, ובוקרו של השבת, בטרם התחלת התפילה, ניגש 'זו חגיגה' למר ח'ליפה הגבאי, ומספר שביליה לו בא אילו זקנו הצדיק בחלום, ושוב ביקש שיקראו גם השבת בספר התורה שככתב. ברירה רבה לא היתה לגבאי, אלא להוציא גם השבת את ספר התורה של 'זו חגיגה, ולנסות לפייס את בעל הספר תורה שהיו אמורים להוציא בשבת זו.

כשנשנת החלום בשלישית, התעוררה סערה גדולה בבית הכנסת. המתפללים נעצו וסערו, וכי בכל פעם ש' חגיגה יחלום חלום יקראו ספר התורה שלו. לפתע החלו להזכר המתפללים רבים שספרם נכתב על ידי אחד מזקניהם, שזקנם בא אותו חלום בלומם וביקש אף הוא שיקראו בו שוב ושוב.

הרב מלך, רב בית הכנסת, ניסה את כוחו בהשכנת השלום בין המתפללים, ויצא עמו הרבה זמן וכתבתי חדשה של סדר הקריאה בספרי התורה, לא אחד לפי כבודו ופינו השנה של הוריו וקניו, בלתיקה הונת של השנה ומועדי לפי מספר ספרי התורה של להם בבית הכנסת.

כדי שלא לעברוהו לא תהיה לריו, נפגש הרב מלך עם 'זו חגיגה' וסיכם שיש, שאף אם זקנו יבואו אליו בחלומו, יאמר לו שעל פי הכרעתם של הרבנים נקבע הסדר ואין לשנותו.

לא עברה תקופה ארוכה, ורגע לפני שעמדו להוציא את ספר התורה מההיכל, פנה 'זו חגיגה' וביקש שיוציאו את הספר שלו לקנו. באותו רגע החל להשמע בליל של קולות וצלילות, כשכל אחד מבקש שיוציאו בספר שלו. זמן ארוך לקח עד שערב הצליח להשקיע את הרוחות והוציא את הספר תורה המוטמן, אך מאותו יום, במקום חלום הנגימה שהיתה בבית הכנסת, החלה לשרור בו רוח מלחמה, ובכלל זה ושעה התעוררה מחלוקת חדשה.

לא איש הרב מלך ויזם את ידיו מיואש, אלא הוא השקיע זמן רב עד מאד להשיב את השלום אל בית הכנסת, כשהוא לא חס על נפשו וכבודו, אלא על כבוד שמים, שמבדור עם כל הפעמים למיניהם, ומשכנעם לוותר על כבודם למען כבוד שמים והשכנת שלום בבית ה'.

דברי הרב הועילו להשיב את השלום על כנו, אך גם זה רק לכמה שבועות, עד אשר שבו סיפר 'זו חגיגה' על זקנו שבא אליו בחלומו, כשזמר שכבר כמה ימים הוא מסתה להתאפק למנוע את אלו, אלא שאמט זקנו בא שוב אליו בחלומו ואמר לו ישאם אל יאמר את דבריו אודות ספר התורה, ויזק חלילה, שיקים עליה 'זו חגיגה' את דבריו, שדבריה פרצה שוב בבית הכנסת, והפעם ביתר שאת יותר עזו, כשכל אחד טוען שקיפוחוהו בבית האחרון שנקבע להוצאת ספרי התורה.

העסקה רבה היתה לרב מלך להשיכן שלום בכל עד בקרב בני קהילתו, אלא שבעת הליך למסקנא, שכל עוד ש' חגיגה ימשיך בהנהגותיו אלו, המחלוקת והמלחמה ישונו לשרור במקומם באופן קבוע.

אחריותו של הרב אל הועילו מאומה לשנות את המהגו זו של 'זו חגיגה, במיוחד שהוא טען בפניו, שפחדו מאימה זקנו, שבא אליו בחלומו ברוב לבנים, מפחידים יותר מאזהרותיו של הרב בגנותו וחומרת המחלוקת. דברי הרב שבמקרה זו, מחמת המחלוקת הגדולה שנגרם כל פעם מחדש בבית הכנסת בין המתפללים, מוכרחים אנו שלא להוציא את ספר התורה של הצדיק למרות בקשתו, כפי שצאנו שאף קה"ה מתייר מלחוק את שמו מפני המחלוקת ובמטרה להשיכן שלום. אך הדברים לא התקבלו על לבנו של 'זו חגיגה'.

הבחינוצות עם אדם מגדולי ישראל, הגיע הרב מלך לחלטה, שלמרות מעלותיו הרבות של 'זו חגיגה, במצבו זה הוא משמש בשלוחו של השטן לעורר מדרים ולעשות מחלוקות, ועל כן אין ברירה אלא להוציא מבית הכנסת והקהילה.

צעד זה לא היה פשוט כלל ויעקר, היאך מסלקים אדם מבית הכנסת, במיוחד שהוא היה מעורר את המחלוקות בכוונה תחילה, ועל כן מסביר מאוד שאסור לרשעו במית הכנסת בריש גלי ובבינויות רבים, מה גם שהוא מהגורר במסירות בסמיכות לבית הכנסת, וסולקו ירוחו לו עמדת נפש רבה.

למרות שהימים היו ימי ערב ראש השנה, בכל אלה הרמל כולו לא הצעל, ונסע שוב לאחד מגדולי ישראל, לשמוע דעת תורה מה הדרך בה ינהג, ולאחר שיאמר בפני מו"ש שליט"א, לא בני הצדדים הרבתיים, הציע מו"ש שליט"א שיאמר את דורו היאך הוא יצא מירינה הסמוכה לבית הכנסת, וככל הנראה הוא ירשך כך פגיעה יעבור בעצמו לבית נכנסת אחד, כך שבאופן זה לא בישוהו רבבים, אלא הוא רק יחשוב כך.

מיד עם שובו של הרב מלך הועילו לעירו וקמומו, פנה אל ח'ליפה הגבאי, שביקש ממנו לדאוג להוציא מיידידת מירית אביו, כבדי למנוע את נוע המחלוקת מבית הכנסת. לשאלת מן ח'ליפה, היות ובעוד יומיים ערב ראש השנה, האם אפשר להמתין עד הפיני עד לאחר החג, השיב הרב שאם ניתן, יש לעשות זאת עוד היום. בפחות נצלי את בית הכנסת מחלוקות בימי הדיון.

מבחינה טכנית לא היה שייך לבצע את הדבר מיידידת, עקב כמה בעיות טכניות, ובמיוחד ראש השנה סבלו כל בני הקהילה מהמחלוקת הקשה, ורק יומיים לאחר יום הכיפורים, היה בידו מן ח'ליפה 'ימי כח' משלם לטפל בעניני הדירה, כך שלמחרת עם שחר של בוקר ערב חג הסוכות, חשב לפנות לה' חגיגה להודיעו על פיניו הצפוי מהדירה.

כשבא לטפ את הדברים לרב מלך, אמר לו הרב שעדיף שימתין עם הודעתו על הפיני עד לאחר שמחת תורה, ובמציא שמחת תורה וירדו על כך.

לשאלת מן ח'ליפה רב, 'למדנו רבינו, מדוע חג הסוכות ושמתת תורה עדיפים על פיניו ראש השנה, שבראש השנה כדוע הרב ביקש ששעשה זאת מיידי, וכעת, שהכל מוכן ומזומן, כבוד הרב אומר לדחות את בקרוב לעשרה ימים, כאשר ברור מאוד דה יכיל להתפרך ולשתות באותו ימים, שישבו הרב, ידידי היקר, אם היית לומד כל שבת ושבת את הפרשה עפרש"י, כדברי השולח באורח"י סי' רפ"ה סי' ב, שירש עושה כן, מדברו רש"י בפרשת תרועה, היות מבין היטב את דברי.

תודת המערכת נתונה להרב יעקב בן נעים שיחי' על הסיפור המתפרסם בגליון זה.

השאלה היא: מנין פרושתינו עפרש"י היה מן ח'ליפה מבין את דברי הרב?

תשובה ל"סיפור ושאלה בציטו" משבוע פרשת ויקרא: בשנת ה'תשנ"ה, מנין פרושתנו עפרש"י נתון להכריע את שאלתו של הרב, אודות התרומה הנתינת תרם כל חוליה מסופת גבנותיו הרבים, שחישב עבורו כחשבה, מה הדרך הנכונה לגבנותו. הוא לא ידע להכריע שטענת הגויים במקומו, שבעטע עניינים לחפץ להפנות עיניהם, וזאת מדברי התרומה בני מבלה א"ט, 'זו ושי' וקתליה שקשה משהה שנים ימים בתפילות פלך' אשורש"ו, 'ואותיות יתחון בלויין', מול דחתיי חזון עותרה ומלכא, והוא משאילי לה, חק דומי מלכא, מול מחור חלה, למאד, 'מבאר בראשיתו, שהשניים הפנות לדעת כל דבר אלו, כראוי, שכל מה שהיה מיוחדת, יותר מהשניים והעם בלויין, וילע' מברש אבא ברין ע"פ, שיאיתם שם, 'בית המלכות, מלמד שנתנה אותן בבתים מצויים, מקום שהקלו ישן, דאמר ר' אבין, ורצה אשה שהיא מבטת בצירות נאות, מילכיל גילות מפוסמות'. ועל כן ענינת השנים בבית הכנסת היה מבוקמה, שהם מעדיפים לראות את ההכאה, ולא להסתפק בשמיעה.

תשובה לשאלות המתפרסמות בגליון זה, יש לשלוח בכתב ברור וקריא, בצירוף שם וטלפון עד ליום ג' בשעה 23.00 בלבד לפקס' 972-8 - 24 (שעות) או לפקס 1-732-3634947 או למייל yaepstein@aol.com עד יום ב' בערב בלבד.

שמות הזכרים: בדרב מ. - חדרה - פירוש סטור [אחרון] ע"ה, ע"ב. סמטקניס ג. - מוסני - אפיקי ים המפואר. כן נעים - קרית ספר - אפיקי ים המפואר. כן מ. - מודיעין עילית - אפיקי ים המפואר. קלנדיק י.מ. - ירקוד - אפיקי ים המפואר. שמואליאן ג. - קרית ספר - אפיקי ים המפואר. בן מנחם א. - בני ברק - קדושת בית הכנסת ובית המדרש. בן מאן - מנצסטער - קדושת בית הכנסת ובית המדרש.

הפרסים לשבוע זה: "שערי אהרן על חומש ויקרא". **עוד שלושה זוכים סופים**, כל אחד בספר "אגלי של השלם". **הפרס לשבוע זה על "סיפור ושאלה בציטו"**: שני זוכים, כל אחד בספר "סדר היום המנוקד". **הערת**, הארות ותגובות לכל עניני העלון, יש לפנות לפקס' הנ"ל. **תרומות**, הנצחיות והפצה ניתן לפנות למערכת